

BİLECİK ŞEYH EDEBALI
ÜNİVERSİTESİ

BOZÜYÜK
MESLEK
YÜKSEKOKULU

GRAFİK TASARIMI PROGRAMI
PAYDAŞ ANALİZİ RAPORU

EKİM 2018

Bilecik Şeyh Edebalı Őniversitesi
BozŐyŐk Meslek YŐksekokulu
Grafik Tasarımı Önlisans Programı

Hazırlayan: Őđr. GŐr. Őmer Zahid KUBAT

Bilecik Şeyh Edebalı Őniversitesi BozŐyŐk Meslek YŐksekokulu BozŐyŐk/BİLECİK

İÇİNDEKİLER

1. BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ BOZÜYÜK MESLEK YÜKSEKOKULU GRAFİK TASARIMI ÖNLİSANS PROGRAMI.....	4
2. BOLOGNA SÜRECİ.....	5
3. ARAŞTIRMANIN TASARIMI	6
4. PAYDAŞLARLA YAPILAN GÖRÜŞMELERİN BULGULARI	8
4.1. Öğretim Elemanları Paydaşı Bulguları	8
4.2. Mezun Paydaşı Bulguları	10
4.3. İşveren Paydaşı Bulguları	11
5. GRAFİK TASARIMI ÖNLİSANS PROGRAMI DEĞERLENDİRMESİ.....	13
6. EKLER.....	18

1. BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ BOZÜYÜK MESLEK YÜKSEKOKULU GRAFİK TASARIMI ÖNLİSANS PROGRAMI

Bozüyük Meslek Yüksekokulu Grafik Tasarımı Programı 2008-2009 güz döneminde 24 öğrenci ile faaliyete başlamış olup program bünyesinde üç öğretim görevlisi ile faaliyetlerine devam etmektedir.

Grafik tasarıma ilişkin her alanda tasarımcı olarak görev yapacak, yaratıcı tasarımcıların yetişmesini amaçlar. Öğrencilerin özellikle reklamcılık sektörünün gereksinim duyduğu görsel ve görsel-işitsel alanlarda oluşan medyalar üzerinde, etkin ve yaratıcı gücünü kullanabilecek tasarımcılar olarak eğitilmeleri sağlanır. Masaüstü yayıncılık alanında; dergi, gazete, broşür, katalog, afiş, el ilanı, dış mekan reklamcılık (outdoor)da kullanılan; billboard, raket reklam panoları, ışıklı panolar ve benzeri görsel medyalar üzerinde yaratıcı tasarım gücünü ortaya koyabilecek mesleki becerileri yüksek elemanlar olmaları hedeflenir.

Ülkemizin ihtiyaçlarına göre, dünyadaki gelişmeleri izleyerek grafik tasarım konularında araştırma ve incelemeler yapabilen, her türlü grafik tasarım problemini çözebilen ve çağın getirdiği donanımı yetkin şekilde kullanabilen tasarımcılar yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, duygu ve düşünceleri grafik imge kullanımı ile ifade eden, güzel sanatları bilim ve teknoloji ile destekleyerek özgün tasarımlar yapan bireyler yetiştirme, programın diğer bir amacıdır.

Grafik tasarım programının temel hedefi, sektörün ihtiyaç duyduğu, teorik ve uygulama altyapısı olan, vizyon sahibi, yeniliği iş süreçlerine aktarabilen ve farklılığını ortaya çıkarabilen, eleman gereksiniminin karşılanması üzerine kuruludur. Bu bilgiler ışığında grafik tasarım programının hedefi; sektör ihtiyacını karşılayabilecek, sanat ve tasarım kuramlarına hâkim, bilgisayar kullanmada yeterlilik kazanmış ve el becerisini geliştirebilen, tasarımın varlık gösterdiği tüm alanlarda görev alabilecek kalifiyeli grafikerler yetiştirmektir.

Grafik tasarımı programı mezunları; gerek kamu ve gerekse özel sektörde kariyer yapma imkânına sahiptir. Bu programdan mezun olan bireyler, gazete ve dergiler, yayınevleri, reklamcılık sektörü, matbaacılık sektörü, TV kanalları, ambalaj sanayi, web ortamında yayın yapan kuruluşlar, işletmelerin reklam ve pazarlamaya yönelik bölümlerinde çalışabilecekleri

gibi dikey geçiş ile lisans eğitimine devam edenler için akademik kariyer yapmaları da mümkündür.

2. BOLOGNA SRECI

Bologna süreci, 2020 yılına kadar Avrupa Yükseköğretim Alanı yaratmayı hedefleyen bir Avrupa reform sürecidir. Pek çok uluslararası kuruluşun işbirliği ile 46 ye ülke tarafından oluşturulan ve sürdürülen, alışılmışın dışında bir süreçtir. Sürece yelik hkmetler/devletlerarası herhangi bir anlaşmaya dayanmamaktadır. Bologna Süreci kapsamında yayımlanan bildirimlerin yasal bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Süreç tamamen her ülkenin zgr iradeleri ile katıldıkları bir oluşumdur ve lkeler Bologna sürecinin öngördüğü hedefleri kabul edip etmeme hakkına sahiptirler.

Bologna sürecinin oluşturmayı hedeflediği Avrupa Yükseköğretim Alanı içerisinde yer alan ülke vatandaşları, yükseköğrenim görme ya da çalışma amaçları ile Avrupa'da kolayca dolaşabileceklerdir. Böylelikle Avrupa, gerek yükseköğretim gerekse iş imkanları açısından dünyanın diğer bölgelerindeki kişiler tarafından tercih edilir duruma getirilecektir. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda gerçekleşmesi arzulanmayan tek Őey, ye ülkelerin eğitim sistemlerinin tek tip yükseköğretim sistemi haline getirilmesidir. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda hedeflenen çeşitlilik ve birlik arasında bir denge kurulmasıdır. Amaç, yükseköğretim sistemlerinin, kendilerine özgü farklılıklarının korunarak birbirleriyle karşılaştırılması ve uyumlu hale getirilmesidir. Bu Şekilde, bir ülkeden ya da yükseköğretim sisteminden diğerine geçişin kolaylaşması ve böylece öğrenciler ve ğretim elemanlarının hareketliliği ve istihdamının artırılması planlanmaktadır.

Bologna Süreci'ne ye olan lkeler; Avusturya, Belçika, Bulgaristan, ek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, İngiltere ve İrlanda, Hırvatistan, Kıbrıs, Lihtenstein, Türkiye, Arnavutluk, Andora, Bosna-Hersek, Vatikan Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Sırbistan-Karadağ ve Makedonya, Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Moldova ve Ukrayna'dır. Bologna süreci on eylem başlığı altında özetlenebilmektedir:

1. Kolay anlaşılır ve birbirleriyle karşılaştırılabilir yükseköğretim diploma ve/veya dereceleri oluşturmak,
2. Yükseköğretimde Lisans ve Yüksek Lisans olmak üzere iki aşamalı derece sistemine geçmek,
3. Avrupa Kredi Transfer Sistemini (European Credit Transfer System, ECTS) uygulamak,
4. Öğrencilerin ve öğretim görevlilerinin hareketliliğini sağlamak ve yaygınlaştırmak,
5. Yükseköğretimde kalite güvence sistemleri ağını oluşturmak ve yaygınlaştırmak,
6. Yükseköğretimde Avrupa boyutunu geliştirmek,
7. Yaşam boyu öğrenimi teşvik etmek,
8. Öğrencilerin ve yükseköğretim kurumlarının sürece aktif katılımını sağlamak,
9. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nı cazip hale getirmek,
10. "Avrupa Araştırma Alanı (European Research Area, ERA) ile Avrupa Yükseköğretim Alanı (European Higher Education Area, EHEA) arasında bir sinerji kurmaktır (bologna.yok.gov.tr).

Bologna süreci ve Türkiye'nin ortak hedefleri ele alındığında karşımıza şunlar çıkmaktadır:

- Uluslararası rekabette yer almak,
- Öğrenci merkezli uygulamaları ve ders programlarını oluşturmak,
- Paydaşlarla çalışarak mezunların istihdam edilebilirliğini arttırmak,
- Derece ve diplomaların tanınırlığını arttırmak,
- Kaliteyi ve şeffaflığı arttırmak,
- Yüksek Öğretimde kalite güvence sisteminin uygulanmasını sağlamak,
- Öğrencilerin, öğretim elemanlarının, mezunların dolaşımını/hareketliliğini özendirme, kolaylaştırmak ve kalitesini arttırmaktır.

3. ARAŞTIRMANIN TASARIMI

Her programın belli başlı amaçları bulunmakta ve programlar bu amaçlara ulaşmak için görevlerini yerine getirmeye çalışmaktadır. Genel olarak ele alındığında; program mezunlarımızın hem mesleki hem de sosyal alanlarda kendilerini yetiştirmiş olarak hayata atılmalarında programın üstüne düşen görevleri yerine getirmesi gerekmektedir. Bunun için yapılanların ne ölçüde yeteri olduğu, eksikliklerin neler olduğu ve daha iyi mezunlar

yetiştirmek için yeni olarak nelerin yapılması gerekliliğini ortaya koymak bu araştırmada temel amaç olmuştur.

Bu amaca uygun olarak; Bologna sürecinin gereklilikleri de göz önünde bulundurularak özellikle i ve dış paydaşların görüşlerine başvurulmak üzere yukarıda belirtilen amaca ulaşmaya yardımcı olacak veriler toplanmıştır. Toplanılan veriler değerlendirilerek ‘Bologna Sürecine’ uygun şekilde gerekenlerin yapılması amaçlanmıştır. Özellikle mezun bir öğrencinin sahip olması gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri belirleyebilmek için i ve dış paydaşlara yönelik veri toplama araçları uygulanmıştır.

İç paydaşlar içinde Grafik Tasarımı Bölümü’nde ders veren veya vermiş ğretim elemanları yer almaktadır. Dış paydaşlar ise işverenlerden ve mezunlardan oluşmaktadır.

İ paydaşlara yönelik yapılan araştırmada; ğretim elemanlarına yönelik veri toplama aracı hazırlanmış ve bu veri toplama aracı ile veriler alınmıştır. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak kapalı uçlu sorular yöneltilmiş ve beşli Likert lği temel alınmıştır. Soruların hazırlanmasında Bologna Sürecinin gereklilikleri kapsamında bilgi, beceri ve yetkinlik düzeylerini ölçen kriterler temel alınmıştır. Daha sonra ise bu verilerin zmlmeleri yapılmıştır.

Dış paydaşlara yönelik yapılan araştırmada ise Bozüyük Meslek Yüksekokulu Grafik Tasarımı Programından mezun olan öğrencilere açık uçlu soruların olduğu veri toplama araçları yöneltilmiştir. Açık uçlu soruların yer aldığı araçta da yine sorular öğrenme ıktıları gz önüne alınarak hazırlanmış ve uygulanmıştır. Soruların hazırlanmasında Bologna Sürecinin gereklilikleri kapsamında bilgi, beceri ve yetkinlik düzeylerini ölçen kriterler temel alınmıştır. Daha sonra ise bu verilerin zmlmeleri yapılmıştır.

Diğer bir dış paydaş olan işverenlere açık uçlu soruların olduğu veri toplama aracı yöneltilmiştir. Yüz yüze yapılan görüşmelerde işverenlerin beklentileri de değerlendirilmiştir. Soruların hazırlanmasında Bologna Sürecinin gereklilikleri kapsamında bilgi, beceri ve yetkinlik düzeylerini ölçen kriterler temel alınmıştır. Daha sonra ise bu verilerin zmlmeleri yapılmıştır.

4. PAYDAŞLARLA YAPILAN GÖRÜŞMELERİN BULGULARI

Araştırma sonucunda öğrencilerin sahip olması gereken bilgi, beceri ve yetkinliklerin ne ölçüde sağlandığı ve bunun sonucunda hangi alanlarda programın geliştirilmesi gerektiği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bunlar aşağıda paydaşlara göre ele alınmıştır.

4.1. Öğretim Elemanları Paydaşı Bulguları

Öğretim elemanları paydaşlarına sorulan sorular ve alınan yanıtların istatistiksel verileri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Grafik Tasarımı Programı Öğretim Elemanlarının Beceri ve Yetkinlik Maddeleri Yeterlilik Algıları

(1-En düşük katkı düzeyini ifade ederken; 5-en yüksek katkı düzeyini ifade etmektedir.)

Bilgi, Beceri ve Yetkinlik	Ortalama	Standart Sapma
1. Alanla ilgili güncel ve teorik bilgilere sahip olmasında katkısı	4,5	0.57735026918963
2. Alanla ilgili edindirdiği bilgi ve becerileri problem çözmede kullanabilme, analitik ve stratejik düşünerek uygulamaya geçirebilme de katkısı	4	1.1547005383793
3. Alanla ilgili edindirdiği bilgiler çerçevesinde bir işletmenin çevresini ve mikro anlamda işletmenin kendisini değerlendirebilme ve sorunları kavrayabilme de katkısı	3,75	0,5
4. Alan ve diğer sosyal bilimlerde bağlantı kurabilme ve bu sayede karar alabilme ve uygulama safhalarında bilgilerini disiplinler arası değerlendirebilme de katkısı	3,25	0.95742710775634
5. Alanla ilgili konularda ekip çalışmasının getireceği sorumluluklara açık olma hususunda katkısı	3,75	0.95742710775634
6. Alanla ilgili konularda bireysel anlamda sorumluluğa açık olma hususunda katkısı	4,25	0.95742710775634
7. Girişimcilik ve liderliğin önemini bilme hususunda katkısı	3,25	0.95742710775634
8. Bireysel bilgi ve becerileri ile alanla ilgili kişi ve kurumlara düşüncelerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilme, onlara çözüm önerisi sunabilme hususunda katkısı	4	0.81649658092773
9. Bir yabancı dili alanla ilgili konularda bilgi sahibi olacak şekilde yazılı olarak anlayabilme ve kullanabilme hususunda katkısı	2,75	1.7078251276599
10. Bir yabancı dili alanla ilgili konularda bilgi sahibi olacak şekilde sözlü olarak anlayabilme ve kullanabilme hususunda katkısı	2,75	1.2583057392118
11. Alanın gerektirdiği düzeyde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme hususunda katkısı	4,25	0.95742710775634
12. Alanla ilgili konularda toplumsal refahı ön planda tutabilme ve etik değerlere uygun değerlendirme ve yorum yapabilme hususunda katkısı	3,75	1.5
13. Grafik Tasarımla ilgili olarak çevresindeki tüm paydaşları gözeterek şekilde ilişkilerini düzenleyebilme ve yönetebilmeye katkısı	3,5	1
14. Çevreye, sosyal sorumluluğa, kaliteye ve yenilikçiliğe her şart altında önem verme, verileri ilgili doğrultuda toplayabilmeye katkısı	3,5	0.57735026918963
15. Alanla ilgili konularda edindirdiği bilgi ve becerileri sürekli geliştirerek ve alanla ilgili yenilik ve gelişmeleri takip ederek ömür boyu öğrenmeye açık olmaya katkısı	4	0.81649658092773
16. Alanla ilgili konularda edindirdiği bilgi ve becerileri sorgulayabilmeye katkısı	4	0.81649658092773

17. Alanla ilgili konularda bilgi ve becerileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilmeye katkısı	4,5	0.57735026918963
--	-----	------------------

Yukarıdaki sonuçlara bakıldığında akademisyenlerin bilgi, beceri ve yetkinlik ile ilgili yeterlilik algıları incelendiğinde Grafik Tasarımı Programıyla ilgili güncel ve teorik bilgilere sahip olmasında katkısı ve program ile ilgili konularda bilgi ve becerileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilmeye katkısı sıralamada en yüksek değerlendirmeyi aldığı görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında programın öğrencileri güncel ve teorik bilgiler, bilgi ve becerileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilme kapsamında yüksek düzeyde öğrenme çıktılarına sahip olarak yetiştirildiği söylenebilir.

Grafik Tasarımı Programının ekip çalışmasının getireceği sorumluluklara açık olma hususunda katkısı ve programın gerektirdiği düzeyde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme hususunda katkısı maddelerinin ikinci sırayı aldığı ve ortalamasının 4,25 olduğu görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında programın öğrencileri ekip çalışmasının getireceği sorumluluklara açık olma ve programın gerektirdiği düzeyde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme açısından yüksek düzeyde öğrenme çıktılarına sahip olarak yetiştirildiği söylenebilir.

Grafik Tasarımı Programının edindirdiği bilgi ve becerileri problem çözmede kullanabilme, analitik ve stratejik düşünerek uygulamaya geçirebilme de katkısı, Bireysel bilgi ve becerileri ile alanla ilgili kişi ve kurumlara düşüncelerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilme, onlara çözüm önerisi sunabilme hususunda katkısı, alanla ilgili konularda edindirdiği bilgi ve becerileri sürekli geliştirerek ve alanla ilgili yenilik ve gelişmeleri takip ederek ömür boyu öğrenmeye açık olmaya katkısı ve alanla ilgili konularda edindirdiği bilgi ve becerileri sorgulayabilmeye katkısı maddesinin üçüncü sırayı aldığı ve ortalamasının 4,00 olduğu görülmektedir. Her ne kadar bu madde diğerleri kadar yüksek puan almasa da yine de ortalamanın üzerinde bir puanla değerlendirildiği söylenebilir.

Alanla ilgili edindirdiği bilgiler çerçevesinde bir işletmenin çevresini ve mikro anlamda işletmenin kendisini değerlendirebilme ve sorunları kavrayabilme de katkısı, alanla ilgili konularda ekip çalışmasının getireceği sorumluluklara açık olma hususunda katkısı ve alanla ilgili konularda toplumsal refahı ön planda tutabilme ve etik değerlere uygun değerlendirme ve yorum yapabilme hususunda katkısı maddelerinin yine ortalamanın üzerinde bir puan aldığı (3,75) görülmektedir.

Grafik Tasarımla ilgili olarak çevresindeki tüm paydaşları gözetecek şekilde ilişkilerini düzenleyebilme ve yönetebilmeye katkısı ve Çevreye, sosyal sorumluluğa, kaliteye ve yenilikçiliğe her şart altında önem verme, verileri ilgili doğrultuda toplayabilmeye katkısı maddelerinin yine ortalamanın üzerinde bir puan aldığı (3,250) görülmektedir.

Bir yabancı dili alanla ilgili konularda bilgi sahibi olacak şekilde yazılı olarak anlayabilme ve kullanabilme hususunda katkısı ve Bir yabancı dili alanla ilgili konularda bilgi sahibi olacak şekilde sözlü olarak anlayabilme ve kullanabilme hususunda katkısı maddelerinin yine ortalamanın üstünde olduğu ancak diğerlerine göre düşük düzeyde kaldığı görülmektedir.

4.2. Mezun Paydaşı Bulguları

Grafik Tasarımı Programından mezun olan öğrencilerimizin Grafik Tasarımı Programının yeterlilikleri ile ilgili görüşleri oldukça önemlidir. Sonuç olarak verilen eğitimin yeterliliği, mezun öğrencilerimizin hem bilgi donanımı hem de sektörde istihdam edilme kriterleri açısından en temel göstergelerin başında gelmektedir. Ayrıca mezun öğrencilerimizin ortaya koyacağı değerlendirmeler, eğitim sürecinin tamamlanmış olan kişilerin yaptığı bir değerlendirme olması bakımından da önemlidir. Böylece bu eğitimi alanların yapmış olduğu değerlendirme Grafik Tasarımı Programı geneliyle ilgili bir değerlendirme yapabilmeyi mümkün kılmaktadır.

Mezun olan öğrencilerimizden açık uçlu soruların yer aldığı veri toplama aracı ile veriler alınmış ve bunlar değerlendirilmiştir. Mezun öğrencilere toplam 5 soru sorulmuş ve bunları yanıtlamaları istenmiştir. Mezun öğrencilere mezun olduğunuz bölümle ilgili bir işte çalışıp çalışmadıkları; eğer çalışmıyorlarsa çalışmayı düşünüp düşünmedikleri; mezun bir öğrencimiz olarak hangi kişisel niteliklere ve yetkinliklere sahip olmayı istedikleri; Grafik Tasarım Programında almış olduğunuz hangi derslerin iş hayatında size avantaj sağlayacağını düşündükleri; bölümünüzde almış olduğunuz derslerden hangilerinin iş hayatında kendilerine daha az yarar sağlayacağını düşündükleri; almış oldukları mevcut dersler dışında, hangi konularda ders almak istedikleri sorulmuştur.

Mezun olan öğrencilerimizin grafik tasarım alanında bazılarının çalıştığı, tamamının çalışmak istediği ve çalışan/çalışmak isteyenlerin alanı sevdiği verdiği cevaplardan anlaşılmaktadır.

Mezunlarımızın kişisel nitelikler ve yetkinlikler konusunda en yüksek oranla iletişim ve sosyal yetkinliklere, yüksek oranla grup içinde uyumlu yani takım çalışmasına yatkın olmaya ve liderliğe yani ekip içinde sorumluluk alabilmeye sahip olmak istemişlerdir. Mezun öğrencilerimiz düşük oranla zamanı etkili ve verimli kullanma ve etik değerlere sahip olmayı istemişlerdir.

Kendilerine iş hayatlarında avantaj sağlayacağını düşündükleri derslerden en yüksek oranla “Yazı-Tipografi”, yüksek oranlar “Bilgisayar Destekli Tasarım” veya “Bilgisayar Destekli Görüntü İşlem”, orta derecede oranla “İllustrasyon” ve düşük oranla “Masaüstü Yayıncılık, Sunum Teknikleri, Ambalaj Tasarımı, İnteraktif Grafik Tasarımı ve Temel Sanat Eğitimi” olarak ortaya çıkmıştır.

Ayrıca iş hayatlarında daha az yarar sağlayacağını düşündükleri dersler ise “Özgün Baskı Resim ve Temel Baskı Teknikleri” olmuştur.

Programda bulunan mevcut dersler dışında almak derslerden yüksek oranla 3 boyutlu programlar ve web arayüzü tasarımına yönelik derslerin olmasını, düşük oranla perspektif, hareketli görüntü tasarımı ve dil öğrenimine yönelik derslerin olmasını istemişlerdir.

4.3. İşveren Paydaşı Bulguları

Grafik Tasarımı Programının yeterliliklerinin ölçülmesinde işverenler önemli bir dış paydaş olarak yer almaktadır. Sonuçta grafik tasarım mezunlarının çalışacakları alanda uzmanlığa ve deneyime sahip olan işverenlerin görüşleri hem mezunların istihdamı hem de sektörün beklentilerinin karşılanması açısından önemli olmaktadır.

Araştırma kapsamında işverenlere açık uçlu soruların yer aldığı veri toplama aracı ile sorular yöneltilerek yanıtlar alınmış ve bunlar değerlendirilmiştir. İşverenler; grafik tasarımla uğraşan, reklamcılık ve matbaacılık alanındaki işletmelerin yetkilileriyle yüz yüze görüşerek yapılmıştır. İşverenlere toplam 4 soru sorulmuş ve bunları yanıtlamaları istenmiştir.

İşverenlere kuruluşlarında çalıştırmak üzere ön lisans mezunu bir eleman almayı düşündüklerinde seçecekleri adayların grafik tasarımına ilişkin hangi teknik bilgilere ve alan yetkinliklerine sahip olması gerektiğini düşündükleri; kuruluşlarında çalıştırılmak üzere ön

lisans mezunu bir eleman almayı düşündüklerinde seçecekleri adayların hangi kişisel yetkinliklere sahip olmasını bekledikleri; kuruluşlarında mezunumuzu çalıştırmışlarsa veya çalıştırıyorlarsa, mezunlarımızda gördükler eksiklikler ve geliştirilmesi gereken özelliklerin neler olduğu; mezunlarımızın sektöre yönelik bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazanmasında bir iş veren olarak üniversitemizden beklentilerinin neler olduğu sorulmuştur.

İşverenlerin tümü eleman olarak almak istedikleri önlisans düzeyinde bir mezundan en az temel veya orta düzeyde vektörel-piksel tabanlı grafik tasarım programlarını kullanabilen yetkinliğe sahip olmasının gerektiğini düşünmektedir. İşverenlerin çoğu grafik tasarımında hem tasarım hem de teknik anlamda en az temel düzeyde renk bilgisine sahip olması gerektiğini belirtmiştir. İşverenlerin bir kısmı mezunların grafik tasarım alanı ile ilgili uygulama yapabilmesi ve malzeme bilgisine sahip olmasını, baskı teknolojisini takip etmesi ve ayrıca tipografi, tipografi düzenlemesi ve dizgi konusunda bilgi sahibi olmaları, düşük oranda ise temel tasarım ilkelerini bilmeleri gerektiğini ifade etmiştir.

İşverenlerin tümü önlisans grafik tasarım mezunlarının kişisel yetkinlik olarak takım çalışmasına yani grup olarak çalışmaya yatkın olmalarını düşündüklerini ifade etmiştir. İşverenlerin büyük çoğunluğu grafik tasarım mezununun işyerindeki sorumluluklarını, disiplin kavramını ve etik kuralları bilmelerini, işi öğrenirken meraklı, istekli ve araştırmacı yapıda olmaları gerektiğini düşünmektedir. İşverenler düşük oranda grafik tasarım mezununun özgüvene ihtiyacının olduğunu belirtmiştir.

İşverenler kuruluşlarında çalıştırdıkları grafik tasarım mezununun eksiklikleri hakkında düşük oranla grafik tasarım programları üzerinde kendilerini daha çok geliştirmeleri gerektiğini, çok az oranla dürüst olmadıkları, bu nedenle güven vermedikleri, iletişim kopukluğu yaşadıklarını ve temel tasarım bilgilerinde eksiklik görüldüğünü ifade etmiştir.

İşverenlerin tümü öğrencilerin mezun olmadan önce sektöre yönelik bilgi, beceri ve yetkinlik kazanması için üniversitemizden etkinlikler düzenlemesini, bu etkinlikler arasında çalıştaylar ile alana özgü uygulamalar yapılması, derslere uzmanların getirilmesi ve seminer düzenlenmesi vasıtasıyla tecrübelerin aktarılmasını tavsiye etmişlerdir. İşverenlerin bir kısmı seçmeli dersler ile mezun olacak öğrencilerin gelişimlerinin desteklenebileceğini ve alana özgü uygulama yapmaları konusunda desteklenmeleri gerektiğini düşünmüştür.

5. GRAFİK TASARIMI ÖNLİSANS PROGRAMI DEĞERLENDİRMESİ

Paydaş analizi sonucunda elde edilen bulguların değerlendirilerek Grafik Tasarımı Önlisans Programının öğrencilere kazandırmak istediği bilgi, beceri ve yetkinliklerin güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya konulması, güçlü olunan yönlerin sürdürülmesi, zayıf olunan yönlerin ise mutlaka güçlendirilmesi gerekmektedir.

Öncelikli olarak paydaş görüşlerinin ortak noktalarının ortaya çıkarılması ve bunlardan da her paydaşın üzerinde önemle durduğu konuların açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Her üç paydaştan elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

1. Alanla ilgili güncel ve teorik bilgilere sahip olmasında katkısı: Mezunların alanla ilgili güncel ve teorik bilgilere sahip olması açısından paydaşların tümünün olumlu değerlendirmesinin var olduğu söylenebilmektedir.
2. Alanla ilgili edindirdiği bilgi ve becerileri problem çözmede kullanabilme, analitik ve stratejik düşünerek uygulamaya geçirebilme de katkısı: Mezunların alanla ilgili edindirdiği bilgi ve becerileri problem çözmede kullanabilme, analitik ve stratejik düşünerek uygulamaya geçirebilmede katkısı açısından her ne kadar akademisyenlerin olumlu görüşü bulunsa da özellikle işverenlerin bu konuda olumlu görüş belirtmedikleri görülmektedir. Özellikle okulda öğrenilen bilgilerin uygulamayla birleştirilmesi ve mezunların üniversite-sektör işbirliği içinde yetiştirilmesi konusunda eksikliklerin olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu konuda programın geliştirilmesi gerektiğinin ortaya çıktığı söylenebilir.
3. Alanla ilgili edindirdiği bilgiler çerçevesinde bir işletmenin çevresini ve mikro anlamda işletmenin kendisini değerlendirebilme ve sorunları kavrayabilme de katkısı: Alanla ilgili edindirdiği bilgiler çerçevesinde bir işletmenin çevresini ve mikro anlamda işletmenin kendisini değerlendirebilme ve sorunları kavrayabilme de katkısı açısından akademisyenlerin de ortalama yakın (3.75) derecede olumlu buldukları görülmektedir. Bu nedenle bir önceki maddede olduğu gibi bu konuda programın geliştirilmesi gerektiğinin ortaya çıktığı söylenebilir.

4. Alan ve diğer sosyal bilimler arasında bağlantı kurabilme ve bu sayede karar alabilme ve uygulama safhalarında bilgilerini disiplinler arası değerlendirebilme de katkısı: Alan ve diğer sosyal bilimler arasında bağlantı kurabilme ve bu sayede karar alabilme ve uygulama safhalarında bilgilerini disiplinler arası değerlendirebilmede katkısı açısından akademisyenlerin ortalamaya yakın (3.25) derecede olumlu buldukları görülmektedir. İşverenlerin bu konuda net bir görüş bildirdikleri söylenemese de mezunların diğer çeşitli bilim dallarındaki fakat alana yakın bazı dersleri de programda görmek istemeleri bu konuda programın geliştirilmesi gerekliliğini belirttiği söylenebilir.
5. Alanla ilgili konularda ekip çalışmasının getireceği sorumluluklara açık olma hususunda katkısı: Alanla ilgili konularda ekip çalışmasının getireceği sorumluluklara açık olma hususunda katkısı açısından akademisyenlerin ortalamaya yakın (3.75) derecede olumlu buldukları görülmektedir. Bu oranın ortalamaya yakın olduğu düşünüldüğünde işverenlerin tamamının öncelikle ekip çalışmasının önemli olduğunu bu konuda bazı eksikliklerin var olduğunu belirttikleri görülmektedir. Bu nedenle programın öncelikli olarak geliştirmesi gereken alanlardan birinin mezunların ekip çalışması ve sorumluluk alma yeteneklerinin geliştirilmesiyle ilgili olduğu anlaşılmaktadır.
6. Alanla ilgili konularda bireysel anlamda sorumluluğa açık olma hususunda katkısı: Alana ile ilgili bireysel sorumluluk açısından akademisyenler yüksek oranla katkısı olması gerektiğini, bu husus ile ilgili işverenlerin bir kısmının mezunların iş yerlerindeki sorumluluklarını bilmeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Mezunların da bu doğrultuda görüşleri olduğu bilinmektedir. Bu konunun da geliştirilmesi gerek yönlerin başında olduğu görülmektedir.
7. Girişimcilik ve liderliğin önemini bilme hususunda katkısı: Bu konuda akademisyenler ortalamaya yakın derecede (3.25) olumlu buldukları bilinmektedir. Fakat işverenler bu konunun üzerinde durmamıştır. Mezun öğrenciler ise düşük bir oranla girişimcilik ve liderlik özelliklerini de geliştirmeleri gerektiğini bildirmeleri bu konuda geliştirilmesi gerekenlerin olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durumda bu katkının geliştirilmesi gerekenler arasında orta önem derecesinde olduğu söylenebilir.

8. Bireysel bilgi ve becerileri ile alanla ilgili kişi ve kurumlara düşüncelerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilme, onlara çözüm önerisi sunabilme hususunda katkısı: Akademisyenlerin bu konunun üzerinde ortalamanın üzerinde (4.00) durdukları görülmektedir. Fakat aksine mezun öğrenciler ve işverenler bu katkı üzerinde durmamıştır. Bu hususta katkı önem derecesi orta düzeyde olduğu görülmektedir.
9. Bir yabancı dili alanla ilgili konularda bilgi sahibi olacak şekilde yazılı olarak anlayabilme ve kullanabilme hususunda katkısı: Hem akademisyenlerin bu konudaki değerlendirmesi ortalamaya çok yakın (2.75) olduğu ve hem mezunların hem de işverenlerin bu konudaki gelişimi öncelikli olarak ele almadıklarını göstermektedir.
10. Bir yabancı dili alanla ilgili konularda bilgi sahibi olacak şekilde sözlü olarak anlayabilme ve kullanabilme hususunda katkısı: Bu konuda da 9. Maddeye benzer bir sonucun çıktığı görülmektedir.
11. Alanın gerektirdiği düzeyde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme hususunda katkısı: Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma konusunda mezun öğrencilerin başarılı oldukları görülmektedir. Özellikle işverenlerin yaptığı değerlendirmede ve staj raporlarında da bu açıkça görülmektedir. Grafik Tasarım Programının özünde de bulunan grafik tasarım programlarının kullanımının önemine yönelik katkının daha fazla olması ve geliştirilmesi gerekmektedir.
12. Alanla ilgili konularda toplumsal refahı ön planda tutabilme ve etik değerlere uygun değerlendirme ve yorum yapabilme hususunda katkısı: Mezun olan öğrencilerimizin alanla ilgili konularda ortalama olarak etik değerlere uygun değerlendirmede buldukları görülmektedir. Bu konu da akademisyenlerin ve işverenlerin de durduğu bilinmektedir. En başta olmasada yüksek oranda bu katkının üzerinde durulması gerekmektedir.
13. Grafik tasarımıyla ilgili olarak çevresindeki tüm paydaşları gözetecek şekilde ilişkilerini düzenleyebilme ve yönetebilmeye katkısı: Özellikle işverenlerin belirttiği görüşlerde mezun öğrencilerimizin takım çalışmasına yönelik yetkinliğin pek de iyi olmadığı, ikili ilişkilerde yine eksikliklerinin olduğu görülmektedir. Bunun deneyimsizlikten

kaynaklandığı da söylenebilir. Ancak yine de bu konuda bazı çalışmaların yapılması yararlı olacaktır.

14. Çevreye, sosyal sorumluluğa, kaliteye ve yenilikçiliğe her şart altında önem verme, verileri ilgili doğrultuda toplayabilmeye katkısı: Yapılan araştırma sonuçlarına göre bu konuda net bir ifade kullanmak doğru olmayacaktır. Ancak akademisyen görüşlerine göre bu konuda belirli bir gelişmenin olduğu görülmektedir.
15. Alanla ilgili konularda edindirdiği bilgi ve becerileri sürekli geliştirerek ve alanla ilgili yenilik ve gelişmeleri takip ederek ömür boyu öğrenmeye açık olmaya katkısı: Yapılan araştırma sonuçlarına göre özellikle de işverenlerin görüşlerine göre mezun öğrencilerin öğrenmeye yönelik isteklerinin fazla olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle öğrencilerin öğrenmeye yönelik isteklerinin arttırılmasına ve bunun ömür boyu sürecek bir alışkanlık haline getirilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.
16. Alanla ilgili konularda edindirdiği bilgi ve becerileri sorgulayabilmeye katkısı: Bu konuda da yapılan araştırma sonuçlarına göre bazı eksikliklerin olduğu görülmektedir. Özellikle mezun olmuş öğrencilerimizde işverenlerin gördüğü isteksizlik, işi sahiplenmeme gibi özelliklerle ilişkili olarak düşünüldüğünde bu konunun da üstünde durulması gereken bir konu olduğu ileri sürülebilir.
17. Alanla ilgili konularda bilgi ve becerileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilmeye katkısı: Bu konuda da yapılan araştırma sonuçlarına göre bazı eksikliklerin olduğu görülmektedir. Özellikle mezun olmuş öğrencilerimizde işverenlerin gördüğü isteksizlik, işi sahiplenmeme gibi özelliklerle ilişkili olarak düşünüldüğünde bu konunun da üstünde durulması gereken bir konu olduğu ileri sürülebilir.

Tüm bu değerlendirmeler kapsamında genel olarak mezunlarımızın teknoloji, takım çalışması, sosyal ilişkiler, liderlik gibi konularda kendilerini geliştirecek biçimde programların güçlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca teorik bilgileri ile uygulamaya dönük deneyimlerin birleşmesi için daha çok uygulamaya dönük bir programın ortaya konulması gerekmektedir.

Programımızda kısaca “3+1” olarak ifade edilen ve “üç dönem ders bir dönem uygulama” programı İş Yeri Uygulaması dersi ile öğrencilerin bir dönem iş yeri uygulamasına tabi olmasını getirmektedir. Bunun da özellikle işverenlerin belirttiği aksaklıkların giderilmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Bu programa yeni geçildiği için mezunlarımızın hiçbirinin “3+1” uygulaması kapsamında mezun olmadıkları da ayrıca önemli bir ayrıntıyı oluşturmaktadır.

EK. 1. Öğretim Elemanları için Program Çıktıları Veri Toplama Aracı

**MEZUNLARIN PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARINI
HANGİ DÜZEYDE KAZANDIĞININ BELİRLENMESİ ANKETİ
(ÖĞRETİM ELEMANLARI İÇİN)**

Aşağıda değerlendirilmesi yapılacak olan program öğrenme çıktıları Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi ve Alan Yeterlilikleri ile ilişkilendirilerek hazırlanmıştır. Programla ilgili ankette eksik gördüğünüz noktaları görüş ve öneriler kısmında lütfen belirtiniz.

GRAFİK TASARIMI PROGRAMI (BÖLÜMÜ)

Anketi Dolduranın:

Ünvanı/Adı Soyadı:

Alanı:

Aşağıdaki program öğrenme çıktılarının sizlere kazandırdığı katkı düzeylerini 1 ile 5 aralığında değerlendiriniz. 5: En yüksek katkı düzeyini; 1: en düşük katkı düzeyini temsil eder.

Öğrenciye programın (bölümün),	5	4	3	2	1
1. Alanla ilgili güncel ve teorik bilgilere sahip olmasında katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
2. Alanla ilgili edindirdiği bilgi ve becerileri problem çözmede kullanabilme, analitik ve stratejik düşünerek uygulamaya geçirebilme de katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
3. Alanla ilgili edindirdiği bilgiler çerçevesinde bir işletmenin çevresini ve mikro anlamda işletmenin kendisini değerlendirebilme ve sorunları kavrayabilme de katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
4. Alan ve diğer sosyal bilimler arasında bağlantı kurabilme ve bu sayede karar alabilme ve uygulama safhalarında bilgilerini disiplinler arası değerlendirebilme de katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
5. Alanla ilgili konularda ekip çalışmasının getireceği sorumluluklara açık olma hususunda katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
6. Alanla ilgili konularda bireysel anlamda sorumluluğa açık olma hususunda katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
7. Girişimcilik ve liderliğin önemini bilme hususunda katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
8. Bireysel bilgi ve becerileri ile alanla ilgili kişi ve kurumlara düşüncelerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilme, onlara çözüm önerisi sunabilme hususunda katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
9. Bir yabancı dili alanla ilgili konularda bilgi sahibi olacak şekilde yazılı olarak anlayabilme ve kullanabilme hususunda katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
10. Bir yabancı dili alanla ilgili konularda bilgi sahibi olacak şekilde sözlü olarak anlayabilme ve kullanabilme hususunda katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
11. Alanın gerektirdiği düzeyde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme hususunda katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
12. Alanla ilgili konularda toplumsal refahı ön planda tutabilme ve etik değerlere uygun değerlendirme ve yorum yapabilme hususunda katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
13. Grafik Tasarımla ilgili olarak çevresindeki tüm paydaşları gözeterek şekilde ilişkilerini düzenleyebilme ve yönetebilmeye katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
14. Çevreye, sosyal sorumluluğa, kaliteye ve yenilikçiliğe her şart altında önem verme, verileri ilgili doğrultuda toplayabilmeye katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
15. Alanla ilgili konularda edindirdiği bilgi ve becerileri sürekli geliştirerek ve alanla ilgili yenilik ve gelişmeleri takip ederek ömür boyu öğrenmeye açık olmaya katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
16. Alanla ilgili konularda edindirdiği bilgi ve becerileri sorgulayabilmeye katkısı	☐	☐	☐	☐	☐
17. Alanla ilgili konularda bilgi ve becerileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilme katkısı	☐	☐	☐	☐	☐

Görüş ve Önerileriniz:

EK. 2. Mezun Öğrenciler için Program Çıktıları Veri Toplama Aracı

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Bozüyük Meslek Yüksekokulu

Program Yeterliliklerinin Tespiti
Mezun Öğrenci
İhtiyaç Analiz Formu

Sayın katılımcı;

Bu anket formu, **dış paydaşlarımızdan** olan **bölüm mezunlarının gözlem ve tecrübelerine dayanarak fikirlerini almak**, iç paydaşlarımız ile birlikte **Bozüyük Meslek Yüksekokulu** programlarının **amaç ve hedeflerini güncellemek**, programımızdan mezun olacak olan öğrencilerimizden sahip olmaları beklenen **ön lisans yeterliliklerini yeniden oluşturabilmek** amacı ile hazırlanmıştır.

Mezun Olduğunuz Bölüm :

Sorular

1) Mezun olduğunuz bölümle ilgili bir işte çalışıyor veya çalışmayı düşünüyor musunuz? Düşünmüyorsanız nedenini belirtiniz.

2) Mezun bir öğrencimiz olarak hangi kişisel niteliklere ve yetkinliklere sahip olmayı isterdiniz? (Örn: Sosyal ilişkilere yatkınlık, liderlik, takım çalışmasına yatkınlık, etik çalışma prensipleri vb.)

-
-
-

3) Bölümünüzde almış olduğunuz hangi derslerin iş hayatında size avantaj sağlayacağını düşünüyorsunuz?

-
-
-

4) Bölümünüzde almış olduğunuz derslerden hangilerinin, iş hayatında size daha az yarar sağlayacağını düşünüyorsunuz?

-
-
-

5) Bölümünüzde almış olduğunuz mevcut dersler dışında, hangi konularda ders almak isterdiniz?

-
-
-

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Bozüyük Meslek Yüksekokulu
Grafik Tasarımı Programı

Dış Paydaş(Sektör) Program Yeterliliklerinin Tespiti
İhtiyaç Analiz Formu

Sayın katılımcı;

Bu anket formu, dış paydaşlarımız olan grafik ile ilgili sektör kuruluşlarının bölüm mezunlarına ilişkin gözlem ve tecrübelerine dayanarak fikirlerini almak, iç paydaşlarımız ile birlikte Bozüyük Meslek Yüksekokulu Grafik Tasarımı programının amaç ve hedeflerini güncellemek, programımızdan mezun olacak olan öğrencilerimizden sahip olmaları beklenen önlisans yeterliliklerini yeniden oluşturabilmek amacı ile hazırlanmıştır.

Firma/Kuruluş Adı:

Anketi dolduran kişi :

Sorular

1) Kuruluşunuzda çalıştırmak üzere **ön lisans** mezunu bir eleman almayı düşündüğünüzde, seçeceğiniz adayların “Grafik Tasarımına” dair hangi teknik bilgilere ve alan yetkinliklerine sahip olması gerektiğini düşünüyorsunuz?

(Örn: Grafik tasarım programlarına hakim olma, dijital baskı makinalarını kullanmayı bilme, temel tasarım bilgileri ile verilen tasarım çalışmasını oluşturma vb.)

-
-
-

2) Kuruluşunuzda çalıştırılmak üzere **ön lisans** mezunu bir eleman almayı düşündüğünüzde, seçeceğiniz adayların hangi kişisel yetkinliklere sahip olmasını beklersiniz?

(Örn: Sosyal ilişkilere yatkınlık, liderlik, takım çalışmasına yatkınlık, etik çalışma prensipleri vb.)

-
-
-

3) Kuruluşunuzda mezunumuzu **çalıştırdınız veya çalıştırıyorsanız**, mezunlarımızda gördüğünüz eksiklikler ve geliştirilmesi gereken özellikler nelerdir?

-
-
-

4) Mezunlarımızın sektöre yönelik bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazanmasında bir iş veren olarak sizin veya kuruluşunuzun üniversitemizden beklentileri nelerdir?

-
-
-